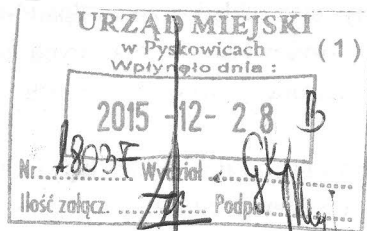

**ZASTĘPCA GŁÓWNEGO INSPEKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA**

Roman Jaworski

Warszawa, dnia   grudnia 2015 r.

DliO/4113/03-07/134/2015/aj

Rada Miejska w Pyskowicach
ul. Strzelców Bytomskich 3
44-120 Pyskowice

Burmistrz Miasta Pyskowice
ul. Strzelców Bytomskich 3
44-120 Pyskowice

W związku ze skargą Rady Miejskiej w Pyskowicach, przekazaną do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przy piśmie Dyrektora Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Środowiska z dnia 10 czerwca 2015 r., znak: BKA-IV-0520-169/21518/15/ww, uzupełnioną pismem Burmistrza Miasta Pyskowice z dnia 11 września 2015 r., znak: GK.604.012.2015 na działalność Śląskiego WIOŚ w sprawie składowiska odpadów w Pyskowicach oraz w ślad za moim pismem z dnia 28 lipca 2015 r., znak: DliO/4140/03-07/134/2015/aj przedstawiam poniższe informacje dotyczące działań podejmowanych przez Śląskiego WIOŚ w przedmiotowej sprawie.

Śląski WIOŚ podczas pięciu kontroli przeprowadzonych w 2014 i 2015 r. w EKOFOL II S.A. w Likwidacji (zarządzającej składowiskiem) oraz w NOVEL TRADE Sp. z o.o. (eksploatującej składowisko w okresie grudzień 2014 r. – kwiecień 2015 r. na podstawie umowy z Likwidatorem) stwierdził występowanie na składowisku odpadów Pyskowicach pogłębiających się problemów z odciekami, które stanowią zagrożenie dla środowiska oraz podejrzenie rozszczelnienia składowiska, które może doprowadzić do skażenia wód gruntowych odciekami. Powyższe świadczy o prowadzeniu składowiska w sposób sprzeczny z wymaganiami ochrony środowiska. Organ w wystąpieniach kierowanych do Likwidatora EKOFOL II S.A. w Likwidacji oraz do Burmistrza Pyskowic informował o powyższych naruszeniach oraz wskazywał, iż głównym problemem są: niezrekutywowana kwatera III składowiska, brak przykrycia odpadów w czynnej kwaterze IV składowiska oraz przede wszystkim nieuporządkowana gospodarka wodami odciekowymi ze składowiska, które według decyzji powinny być odprowadzane systemem drenażu nadfoliowego do zbiornika odcieków i dalej przekazywane do oczyszczalni ścieków.

Zagadnienia te były przedmiotem zarządzeń pokontrolnych (po każdej kontroli), skierowanych zarówno do Likwidatora EKOFOL II S.A. w Likwidacji, jak również do NOVEL TRADE Sp. z o.o., w tym dotyczyły zapewnienia odprowadzania odcieków ze zbiornika magazynowego do oczyszczalni, w celu niedopuszczenia do przepełnienia zbiornika. Ustalono, że Likwidator Spółki miał problemy z uregulowaniem zaległych płatności za odprowadzanie odcieków ze składowiska do oczyszczalni ścieków; nie posiadał również środków na przystąpienie do procesu zamykania i rekultywacji III kwatery składowiska (I i II kwatera zostały zamknięte w latach poprzednich). W połowie listopada 2014 r. została definitywnie wstrzymana eksploatacja składowiska, tj. przyjmowanie odpadów do kwatery IV. Obowiązki dotyczące właściwej eksploatacji składowiska, w tym gospodarki odciekami likwidator przeniósł od grudnia 2014 r. na nowego zarządzającego składowiskiem, tj. NOVEL TRADE Sp. z o. o., która prowadziła eksploatację

M. Tomczak
*Sędzią M.
GK, RP*
- olo wiadomości
*2015.12
28*

składowiska niezgodnie z obowiązującymi przepisami. W lutym 2015 r. stwierdzono niekontrolowany wypływ odcieków rurą biegnącą po pochyleniu skarpy składowiska do rowu melioracyjnego u podnóża składowiska. W związku z tym Śląski WIOŚ wezwał eksploatującą NOVEL TRADE Sp. z o.o. do natychmiastowego wstrzymania tego nielegalnego procederu i zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Gliwicach o ujawnionym nielegalnym odprowadzaniu wód odciekowych o znacznym ładunku zanieczyszczeń do środowiska wodnego, co wyczerpuje znamiona czynu określonego w art. 182 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny* (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa przez zarządzającego składowiskiem. We wrześniu 2015 r. organ skierował zapytanie do prokuratury o wynik postępowania. W listopadzie 2015 r. Prokuratura Rejonowa w Gliwicach przekazała kopię postanowienia o umorzeniu śledztwa w sprawie dotyczącej składowiska odpadów w Pyskowicach (do sprawy było również włączone zgłoszenie dokonane przez Burmistrza Miasta Pyskowic dotyczące składowania odpadów mogących zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka i zanieczyszczenie środowiska w znacznych rozmiarach). Sprawa została umorzona wobec „braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa”.

O wynikach kontroli byli każdorazowo informowani: Likwidator EKOFOL II S.A. w Likwidacji, Burmistrz Miasta Pyskowic, Marszałek Województwa Śląskiego, Starosta Gliwicki, Prokuratura Rejonowa w Gliwicach oraz Komenda Policji w Gliwicach.

Likwidator EKOFOL II S.A. w Likwidacji ostatecznie wypowiedział NOVEL TRADE Sp. z o.o. umowę na zarządzanie składowiskiem z dniem 20 kwietnia 2015 r. i ponownie przejął instalację w zarządzanie, do czasu rozstrzygnięcia przetargu na sprzedaż składowiska.

NOVEL TRADE Sp. z o.o. nie zrealizowała licznych obowiązków zawartych w zarządzeniach wydanych na podstawie ustaleń dwóch kontroli i opuściła składowisko po utracie ważności umowy z Likwidatorem. Śląski WIOŚ ukarał osobę odpowiedzialną mandatem. Ponadto wymierzył spółce karę pieniężną w wysokości 150 000 zł za gospodarowanie odpadami niezgodnie z zezwoleniem na przetwarzanie odpadów. Decyzja karna znajduje się obecnie w odwołaniu w GIOŚ.

Biorąc pod uwagę fakt, iż od ponad roku ocieki nie były kierowane do oczyszczalni, lecz systematycznie były zawracane ze zbiornika magazynowego ponownie do wnętrza składowiska (krążyły w obiegu i podlegały zatężaniu), spowodowało to wypełnienie czaszy składowiska odciekami, charakteryzującymi się ogromnym ładunkiem zanieczyszczeń i nieprzyjemnym zapachem. Śląski WIOŚ dwukrotnie przekazywał Likwidatorowi oraz m. in. Burmistrzowi Miasta Pyskowic informację o wynikach przeprowadzonych badań odcieków, których jakość wskazywała na bardzo wysokie stężenia charakterystycznych zanieczyszczeń, w celu podkreślenia, że aktualny stan niepokojąco przepełnionego zbiornika odcieków oraz obecność znacznych ilości wód odciekowych o niebezpiecznym charakterze wewnątrz III i IV kwatery składowiska, stanowią poważne zagrożenie niekontrolowanego wypływu odcieków na tereny przyległe. Stosowane przez zarządzającą okresowo składowiskiem firmę NOVEL TRADE Sp. z o.o. , a potem przez Likwidatora EKOFOL II S.A. w Likwidacji systematyczne zawracanie wód odciekowych do wnętrza składowiska spowodowało rozmoczenie skarpy, które mogą być przyczyną utraty stateczności bryły składowiska i w rezultacie doprowadzić do katastrofy budowlanej.

W licznych korespondencjach Śląski WIOŚ podkreślał, że zarządzanie składowiskiem w pełnym zakresie i nadzór nad jego eksploatacją, w tym nad gospodarką odciekami, leży w kompetencji Likwidatora i wzywał go do podjęcia pilnych działań zmierzających do usunięcia istniejącego stanu zagrożenia oraz zabezpieczenia składowiska, do czasu przekazania tego obiektu nowemu nabywcy (kwatery IV składowiska została przeznaczona do sprzedaży w ramach przetargu).

Śląski WIOŚ w lipcu 2015 r. poinformował Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o możliwości wystąpienia zagrożenia sanitarnego związanego z funkcjonowaniem składowiska odpadów i podjęcie działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami, tj. ustalenie czy w obecnym stanie, niekorzystny wpływ uciążliwego składowiska może być przyczyną

zagrożenia sanitarnego dla zdrowia ludzi zamieszkujących w jego rejonie. Dotychczas PWIS nie udzielił odpowiedzi. Śląski WIOŚ przygotowuje kolejne zapytanie w tej sprawie.

Ponadto w dniu 16 lipca 2015 r. Śląski WIOŚ skierował do Prokuratury Rejonowej w Gliwicach zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 182 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny*, w związku z prowadzeniem przez EKOFOL II SA w Likwidacji, działalności związanej z nieprawidłową eksploatacją składowiska odpadów w Pyskowicach, powodującą zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi. Prokuratura pismem z dnia 29 lipca 2015 r. zawiadomiła o wszczęciu postępowania w tej sprawie.

Odnosząc się do kwestii sprzedaży IV kwatery składowiska należy wyjaśnić, iż Likwidator nieustannie zapewniał, że z powodu braku środków nie ma możliwości rozwiązania problemu odcieków, w związku z tym jest zmuszony do zapewnienia ciągłego ich przepompowywania z powrotem do wnętrza składowiska, co zabezpieczy przed przepełnieniem zbiornika magazynowego. Prezentował stanowisko, że zagadnienie to zostanie rozwiązane przez nowego właściciela oraz przez Gminę Pyskowice. Z uwagi na powyższe Śląski WIOŚ kierował zapytania w tym zakresie do Likwidatora.

Śląski WIOŚ podczas kontroli w lipcu 2015 r. analizował dokumenty związane z eksploatacją składowiska, w tym zagadnienie dotyczące sprzedaży składowiska i przeniesienia obowiązków na potencjalnego nabywcę tego obiektu, zarówno w zakresie formalnoprawnym, jak i dotyczących jego zabezpieczenia składowiska oraz ewentualnie przyszłej jego eksploatacji. Rozpatrywane było również zagadnienie dotyczące obowiązków Gminy Pyskowice, która jest właścicielem kwater I-III składowiska, użytkowanych przez EKOFOL II SA do sierpnia 2015 r., w ramach kończącej się umowy, zawartej w 1995 r. pomiędzy Gminą a EKOFOL II S.A. Śląski WIOŚ nie otrzymał informacji o ustaleniach podjętych pomiędzy Likwidatorem a Gminą Pyskowice w zakresie nadzoru i spraw własnościowych, dotyczących zamkniętych kwater I i II składowiska oraz dotychczas nie zamkniętej i wymagającej pilnej rekultywacji kwatery III (stanowiących własność Gminy Pyskowice). Śląski WIOŚ w korespondencji kierowanej do Rady Miejskiej podkreślił, że po wygaśnięciu umowy zaistnieje zagrożenie przejścia przez Gminę składowiska (kwater I-III) od EKOFOL II S.A. w Likwidacji z nierozwiązanym problemem wód odciekowych oraz niezrekultywowaną III kwaterą składowiska. Wtedy to na Gminie Pyskowice będzie ciążyła odpowiedzialność za składowisko w fazie eksploatacji (do czasu zamknięcia kwatery III) oraz w fazie poeksploatacyjnej, w tym obowiązek bieżącego dozoru tego obiektu, systematycznego usuwania odcieków oraz prowadzenia monitoringu przez okres 30 lat. Pomimo powyższego Burmistrz Miasta Pyskowice nie skorzystał z przysługujących mu uprawnień, tj. nie złożył EKOFOL II S.A. oświadczenia o wygaśnięciu użytkowania składowiska przed założonym terminem, co umożliwiały zapisy w/w umowy.

Należy podkreślić, że sprawa sprzedaży kwatery IV składowiska przez EKOFOL II S.A. w Likwidacji nie została jeszcze rozwiązana, a w kolejnym wystąpieniu skierowanym do Likwidatora Śląski WIOŚ zwrócił uwagę, że nieczynne składowisko bezwzględnie wymaga stałego nadzoru, w tym prawidłowej gospodarki wytwarzanymi na bieżąco odciekami, które powinny trafiać w sposób kontrolowany do oczyszczalni ścieków.

Likwidator we wrześniu 2015 r., wobec pojawienia się niewielkich możliwości finansowych, przystąpił do odprowadzania odcieków ze zbiornika do oczyszczalni w Gliwicach. Proces ten planowano prowadzić etapami, po uprzednich ustaleniach z odbiorcą, tj. PWiK Sp. z o. o. w Gliwicach, w celu obniżenia o około 50% lustra odcieków zalegających w zbiorniku i zabezpieczenia przed jego przelaniem. Zdaniem Likwidatora działanie to spowoduje utrzymanie bezpiecznej rezerwy w zbiorniku i umożliwi kontynuowanie dotychczasowej praktyki zwracania odcieków do składowiska. Likwidator te działania potraktował jako realizację zarządzenia pokontrolnego. Podkreślić należy, iż są to jednak działania doraźne, nie rozwiązujące narastającego problemu zaniedbanej dotychczas gospodarki wodami odciekowymi.

Ponadto od drugiej połowy września 2015 r. odcieki z kwatery IV są odprowadzane bezpośrednio do zbiornika odcieków z pominięciem kwatery I-III. Odcieki zalegające w zagłębieniu pomiędzy skarpią a wywinieciem folii uszczelniającej również zostały wypompowane i skierowane do zbiornika.

Należy ponadto podkreślić, iż w czerwcu 2015 r. potencjalny nabywca składowiska, tj. SG Synergia Sp. z o.o. SKA w Pszczynie (dozorująca od kwietnia 2015 r. składowisko i zabezpieczająca zbiornik odcieków przed jego „przelaniem” w ramach umowy zawartej z Likwidatorem, w okresie po zaprzestaniu przyjmowania odpadów i opuszczeniu składowiska przez NOVEL TRADE Sp. z o.o.) poinformowała Śląskiego WIOŚ o niepokojących wynikach badań wód pobranych prawdopodobnie z systemu drenażu podfoliowego składowiska, które mogą wskazywać na pojawienie się nieszczelności w jego podłożu, wynikającego z uszkodzenia folii uszczelniającej. Ewentualne pojawienie się nieszczelności może skutkować zagrożeniem dla jakości wód podziemnych w rejonie tego obiektu. W związku z tym organ poinformował zarządzającego składowiskiem Likwidatora EKOFOL II S.A. o konieczności wykonania w trybie pilnym ekspertyzy w celu ustalenia, czy rzeczywiście nastąpiło rozszczelnienie składowiska i rozważenie podjęcia działań przewidywanych w Planie awaryjnym składowiska.

Niezależnie od powyższego Śląski WIOŚ, zgodnie z posiadanymi kompetencjami, w dniu 8 lipca 2015 r. wszczął wobec Likwidatora, jako zarządzającego składowiskiem, postępowanie administracyjne, w trybie art. 139 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2013 r., poz. 21, z późn. zm.), w sprawie ustalenia przyczyn zmian obserwowanych parametrów oraz możliwych zagrożeń dla środowiska powodowanych oddziaływaniem składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Pyskowicach, w związku z możliwością wystąpienia lub powstania zagrożeń dla środowiska lub dla życia i zdrowia ludzi. Postępowanie to zostało rozszerzone i podjęte również wobec Gminy Pyskowice, co wynikało z wniosku Likwidatora o uznanie Gminy Pyskowice za stronę postępowania (wobec faktu wygaśnięcia umowy dotyczącej eksploatacji składowiska przez EKOFOL II S.A. i utratę dotychczasowego tytułu prawnego do nieruchomości i instalacji przez Spółkę). W dniu 20 października 2015 r. odbyła się kolejna rozprawa administracyjna z udziałem Likwidatora EKOFOL II S.A. oraz przedstawiciela Gminy Pyskowice. W dniu 27 października 2015 r. zostało zakończone postępowanie administracyjne w tej sprawie. Strony zaprezentowały rozbieżne stanowiska w odniesieniu do odpowiedzialności za aktualny stan na składowisku.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Śląski WIOŚ wyda decyzję nakładającą obowiązek określenia zakresu i harmonogramu działań niezbędnych do ustalenia przyczyn możliwego zagrożenia dla środowiska. Aktualnie decyzja znajduje się w przygotowaniu. Przewidywany termin wydania decyzji to 31 grudnia 2015 r.

W kolejnym etapie postępowania, po potwierdzeniu zaistnienia zagrożenia i ustaleniu jego przyczyn, kolejna decyzja będzie nakładała na zarządzającego składowiskiem obowiązek realizacji działań niezbędnych do usunięcia przyczyny i skutków zagrożenia (działania naprawcze). Działaniami tymi powinna być objęta całość zagadnień związanych z uporządkowaniem gospodarki ściekowej na składowisku, w tym doprowadzenie systemu drenażu nad- i podfoliowego do stanu zgodnego z projektem budowlanym (zapewnienie właściwych połączeń przewodów drenażowych, funkcjonowania studzienek kontrolnych, likwidacja ewentualnych nielegalnych połączeń). Działania te będą się również wiązały z weryfikacją prawidłowości przeprowadzenia rekultywacji, zamkniętych dotychczas kwater I i II, co może pozostawać w ścisłym związku z podejrzeniem rozszczelnienia geomembrany.

Biorąc pod uwagę zaobserwowane podczas kontroli nieprawidłowości oraz doniesienia o budowie IV kwatery składowiska niezgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym, w zakresie stwierdzonych braków w zatwierdzonym w projekcie systemie odprowadzania wód odciekowych z drenażu bezpośrednio do zbiornika odcieków (faktycznie prowadzone było pompowanie odcieków

z kwatery IV do systemu drenażu w kwaterze III) oraz istniejące zagrożenie utraty stabilności nadpoziomowych kwater, w lipcu 2015 r. Śląski WIOŚ skierował wystąpienie do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o podjęcie działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami, tj. sprawdzenie prawidłowości przebiegu procesu budowlanego poszczególnych kwater składowiska oraz ustalenie, czy w obecnym stanie zalanego odciekami składowiska oraz zbiornika odcieków istnieje niebezpieczeństwo utraty stabilności bryły składowiska i awaria zbiornika, co może doprowadzić do katastrofy budowlanej tych obiektów. Pomimo monitu wystosowanego w dniu 16 września 2015 r. dotychczas Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Gliwicach nie poinformował o podjętych działaniach. Śląski WIOŚ przygotowuje kolejne zapytanie w tej sprawie.

Odnosząc się do zarzutu, że kwatera IV została odebrana przed jej uruchomieniem, należy podkreślić, że Śląski WIOŚ kontrolował tę inwestycję po zgłoszeniu przez EKOFOL II S.A., w trybie art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.) zamiaru przekazania jej do użytkowania. Spółka zarządzająca składowiskiem przedłożyła wymagane decyzje określające zakres i warunki korzystania ze środowiska oraz dokumenty potwierdzające wykonanie kwatery IV zgodnie z projektem, w tym: oświadczenie kierownika budowy, zapisy w dzienniku budowy, protokół końcowego odbioru i ostatecznie decyzję Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, zezwalającą na użytkowanie kwatery, co wskazywało na wykonanie i zastosowanie środków technicznych chroniących środowisko, wymaganych przepisami i decyzjami administracyjnymi.

Odnosząc się do sprawy rekultywacji kwatery III składowiska (należącej do Gminy Pyskowice) należy wyjaśnić, iż Likwidator pozostaje w stałym kontakcie z władzami Gminy Pyskowice w zakresie jej wykonania. Likwidator musi przygotować projekt techniczny rekultywacji, do czego zobowiązuje go umowa z gminą, na bazie której posiada nadal tytuł prawny (stosunek zobowiązaniowy) do tej kwatery, wynikający z obowiązku jej rekultywacji. Zgodnie z w/w umową przekaże on Gminie łącznie kwatery I-III po sfinalizowaniu rekultywacji kwatery III, tj. do końca 2017 r. Likwidator zamierza zlecić zewnętrznej firmie wykonanie projektu technicznego rekultywacji i uzyskanie wymaganej decyzji udzielającej zgody na zamknięcie tej kwatery (dotychczasowa decyzja w tym zakresie utraciła ważność w maju 2015 r.). Ponadto WFOŚiGW w Katowicach rozważa obecnie możliwość udzielenia Gminie Pyskowice (jako jedynemu możliwemu beneficjentowi) dotacji na działania rekultywacyjne kwatery III w ramach dofinansowania zadań w zakresie „zamykania składowisk odpadów komunalnych stwarzających zagrożenie dla środowiska na terenach będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego”.

Sprawa wznowienia monitoringu składowiska (który nie był prowadzony przez zarządzającego od IV kwartału 2014 r.) jest aktualnie również przedmiotem działań Likwidatora. Zamierza on zawrzeć umowę z profesjonalną firmą, która będzie realizować te obowiązki.

Śląski WIOŚ poinformował Likwidatora zarządzającego IV kwaterą składowiska, że konieczne będzie uzyskanie decyzji Marszałka Województwa Śląskiego zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska (co było przedmiotem zarządzenia pokontrolnego). Według aktualnych danych Likwidator nadal zamierza sprzedać nieruchomość wraz z kwaterą IV składowiska. Inspektorat zwrócił uwagę, że bez uregulowanego stanu formalnoprawnego nie ma możliwości legalnego wznowienia eksploatacji kwatery IV i dalszego składowania odpadów w celu dopełnienia tej kwatery do projektowanej pojemności.

Uporządkowanie tej kwatery, w której zdeponowane odpady nie zostały przykryte warstwą izolacyjną w wystarczającym stopniu, wzmocnienie skarp oraz uporządkowanie gospodarki odciekami stanowią zadania konieczne do wykonania przez zarządzającego (zagadnienia te były również przedmiotem zarządzeń pokontrolnych).

Według aktualnych informacji Likwidator przygotowuje nową instrukcję prowadzenia składowiska (kwatery IV) i wystąpi do Marszałka Województwa Śląskiego z wnioskiem

o zatwierdzenie tej instrukcji. Dotychczasowa decyzja zatwierdzająca instrukcje eksploatacji składowiska wygasła na mocy art. 240 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*.

Ponadto Likwidator zlecił firmie ASA EKO Polska Sp. z o.o. w Zabrze zabezpieczenie i ochronę składowiska w Pyskowicach do czasu rozpoczęcia rekultywacji kwatery III i ewentualnego przystąpienia do eksploatacji kwatery IV, która posiada jeszcze wolną pojemność

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego przekroczenia docelowej rzędnej poszczególnych kwater składowiska, Śląski WIOŚ wyjaśnił, że składowisko jest obiektem podpoziomowo-nadpoziomowym. Według danych zatwierdzonych w projekcie budowlanym kwater I-III docelowa rzędna składowania odpadów została określona na 254 m n.p.m. Według ostatnich danych dostarczonych przez EKO FOL II SA do WIOŚ w Katowicach w ramach monitoringu składowiska, tj. dokumentacji geodezyjnej wykonanej przez PGU Geotech-Bytom w listopadzie 2013 r. zmierzona wysokość kwater I-III kształtowała się następująco: kwatera I (zrekultywowana): 247-249 m n.p.m., kwatera II (zrekultywowana): 249-251 m n.p.m.; kwatera III (niezrekultywowana): 250-252 m n.p.m. Docelowa rzędna IV kwatery składowiska zatwierdzona w projekcie budowlanym wynosi 260 m n.p.m. Z dostępnych wyników pomiarów geodezyjnych z listopada 2013 r. wynika, że rzędna zeskładowanych odpadów w kwaterze IV części A (nieskompaktowanych i nieprzykrytych wystarczającą warstwą materiału izolacyjnego) sięgała 254-257 m n.p.m. Natomiast według ostatnich oględzin podczas kontroli w 2015 r. odpady zdeponowane w części podpoziomowej kwatery IV B osiągnęły poziom nieco przekraczający rzędną otaczającego terenu. Z powyższych danych wynika więc, że dopuszczalna wysokość składowiska nie została przekroczona.

Odnosząc się do kwestii przeprowadzenia przez Śląskiego WIOŚ niezbędnych badań w celu potwierdzenia faktu zakopania na składowisku beczek z odpadami niebezpiecznymi należy wyjaśnić, iż wynikające z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. *o Inspekcji Ochrony Środowiska*, uprawnienia do poboru prób w celu oceny stanu środowiska nie są równoznaczne z uprawnieniami do wydobywania odpadów ze składowiska. Ponadto wyniki badań georadarowych (wykonanych prawdopodobnie na zlecenie NOVEL TRADE Sp. z o.o.), wskazujących na występowanie metalowych przedmiotów na pewnej głębokości w bryle składowiska, nie zostały udostępnione organowi. Brak jest zatem danych o obszarze objętym tymi badaniami. Ponadto należy zaznaczyć, że na podstawie wyników badań georadarowych nie jest możliwe ustalenie rodzaju odpadu, czy jego składu chemicznego. W celu ewentualnego stwierdzenia obecności substancji niebezpiecznych w beczkach niezbędne byłoby wykonanie sprzętem ciężkim wykopów w miejscach stwierdzonych anomalii georadarowych, wydobywanie beczek i pobranie z nich próbek do dalszych badań jakościowych.

W tym miejscu należy jednakże zauważyć, że zgodnie z art. 145 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* zakazane jest wydobywanie odpadów ze składowiska, na którym są składowane zmieszane odpady komunalne lub zmieszane odpady komunalne z innymi rodzajami odpadów (według danych ewidencyjnych na składowisku były unieszkodliwiane m. in. zmieszane odpady komunalne, osady ze studzienek kanalizacyjnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych).

Odnosząc się do podejrzenia nielegalnego dostarczania odpadów komunalnych do IV kwatery składowiska, która od 20 kwietnia 2015 r. nie jest eksploatowana, Śląski WIOŚ otrzymał we wrześniu 2015 r. wyjaśnienie Firmy SG Synergia Sp. z o.o. SKA, która w pobliżu składowiska eksploatuje instalację sortowni odpadów. Spółka ta w ramach umowy z Likwidatorem EKO FOL II S.A. w Likwidacji m. in. dozorowała dotychczas teren nieeksploatowanego składowiska, i prowadziła prace porządkowe wokół tego obiektu w celu niedopuszczenia do rozwiewania lekkich frakcji odpadów na tereny przyległe. Spółka ta poinformowała, że drogą dojazdową prowadzącą zarówno do składowiska, jak i do sortowni systematycznie przemieszczają się pojazdy dostarczające odpady do jej sortowni i wywożące wyselekcjonowane odpady do odbiorców. W sierpniu 2015 r. miała miejsce próba wwiezienia odpadów do nieczynnej obecnie IV kwatery składowiska przez obcych

przewoźników, która została jednak udaremniona przez pracowników Spółki SG Synergia. Policja wezwana w tej sprawie prowadzi obecnie postępowanie wyjaśniające.

SG Synergia Sp. z o.o. SKA dodatkowo wyjaśniła, że w IV kwaterze składowiska zostały umieszczone wyłącznie niewielkie ilości odpadów pochodzących z porządkowania terenów wokół składowiska wywianych z niezabezpieczonej bryły części kwatery III i IV. Materiał izolacyjny o charakterze pyłów, który został użyty do przykrycia kwatery IV składowiska przez ostatnią firmę eksploatującą składowisko, tj. NOVEL TRADE Sp. z o.o. został skutecznie rozwiany przez wiatr i doszło do odsłonięcia zdeponowanych odpadów.

Ponadto od połowy września 2015 r. Likwidator EKOFOL II S.A. w likwidacji wprowadził własną dodatkową ochronę całodobową kwatery IV w celu jej zabezpieczenia przed wwożeniem odpadów.

Podsumowując powyższe należy stwierdzić, iż zagadnienie funkcjonowania składowiska odpadów w Pyskowicach jest na bieżąco kontrolowane przez Śląskiego WIOŚ. Podczas prowadzonych licznych kontroli tego obiektu organ podejmował działania pokontrolne zgodnie z posiadanymi kompetencjami, wynikające z obowiązujących przepisów (zarządzenia pokontrolne, mandaty, kara pieniężna, wystąpienia do właściwych organów, informacje o stwierdzanych nieprawidłowościach kierowane do właściwych jednostek, w tym do Prokuratury).

W ocenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska skargę należy uznać zatem za bezzasadną.

Z-ca GŁÓWNEGO INSPEKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA

mgr inż. Roman Jaworski

Do wiadomości:

1. Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
2. Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Środowiska (znak sprawy: BKA-IV-0520-169/21518/15/ww)